

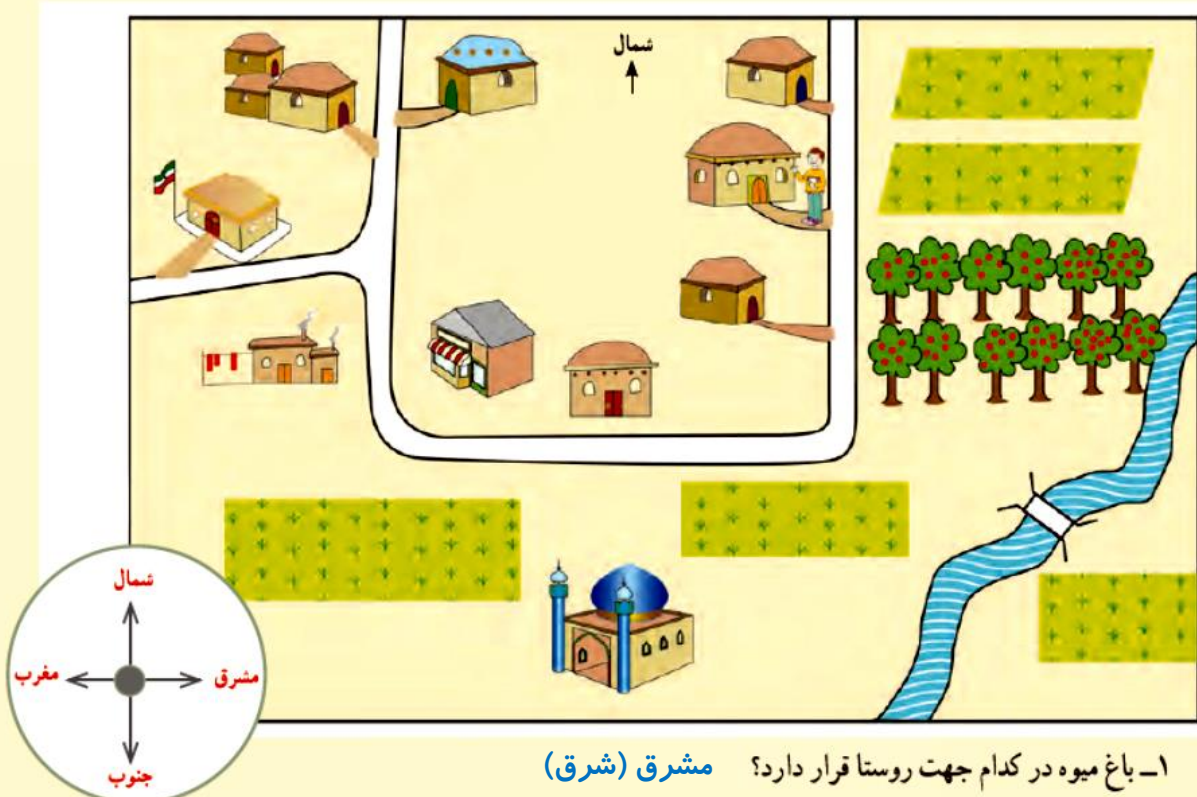
۱. منظور از شمال و جنوب چیست؟
۲. کره زمین را تعریف کنید.
۳. قطب شمال و قطب جنوب زمین را تعریف کنید.
۴. قطب نما چیست؟
۵. به چه جهت‌هایی، جهت اصلی می‌گوییم؟
۶. به چه جهت‌هایی، جهت فرعی می‌گوییم؟
۷. کدام جهت فرعی بین شمال و غرب قرار دارد؟
۸. کدام جهت فرعی بین جنوب و شرق وجود دارد؟
۹. جهت‌های اصلی و فرعی را روی یک شکل نشان دهید.

جهت‌های جغرافیایی

در سال گذشته با جهت‌های اصلی آشنا شدید و به کمک معلم در حیاط مدرسه جهت‌های شمال، جنوب، مشرق و مغرب را پیدا کردید.

فعالیت

اکنون بیایید این جهت‌ها را روی نقشه‌ی زیر مرور کنیم.

۱- باغ میوه در کدام جهت روستا قرار دارد؟ **مشرق (شرق)**

۲- مسجد در کدام جهت روستا قرار دارد؟ **جنوب (مسجد) - مغرب (حمام و مدرسه)**

۳- محمدرضا می‌خواهد از خانه‌اش به مدرسه برود. او باید در چه جهت‌هایی حرکت کند؟ **به ترتیب بگویید جنوب، غرب، شمال، غرب**

مطالعات صفحه به صفحه؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

منظور از شمال و جنوب چیست؟

اگر در یک صبح آفتابی، در حیاط خانه یا مدرسه طوری بایستیم که دست راست ما به طرف خورشید باشد و دست چپ ما به طرف مغرب، رویه‌روی ما شمال و پشت سرمان جنوب است.

زمینی که ما روی آن زندگی می‌کنیم و شهرها و کشورها روی آن قرار دارند، کره‌ی بسیار بزرگی است که به آن کره‌ی زمین گفته می‌شود.

یک کره‌ی جغرافیایی را به کلاس بیاورید و با دوستانتان آن را مشاهده

کنید.

کره‌ی جغرافیایی را روی میز بگذارید و از بالا به آن نگاه کنید. بالاترین

نقطه‌ای که روی کره می‌بینید، قطب شمال نام دارد.

اکنون، نقطه‌ای را روی کره‌ی جغرافیایی انتخاب کنید و انگشت خود را روی آن بگذارید. سپس، انگشتتان را به طرف قطب شمال حرکت دهید.

حالا شما در جهت شمال حرکت می‌کنید. به پایین‌ترین نقطه‌ی زمین که

روبه‌روی قطب شمال قرار دارد، قطب جنوب می‌گویند.

اکنون اگر انگشت خود را از کره بگذارید و به طرف

قطب جنوب حرکت کنید، در جهت جنوب حرکت می‌کنید.

به سمت قطب جنوب

به سمت قطب شمال

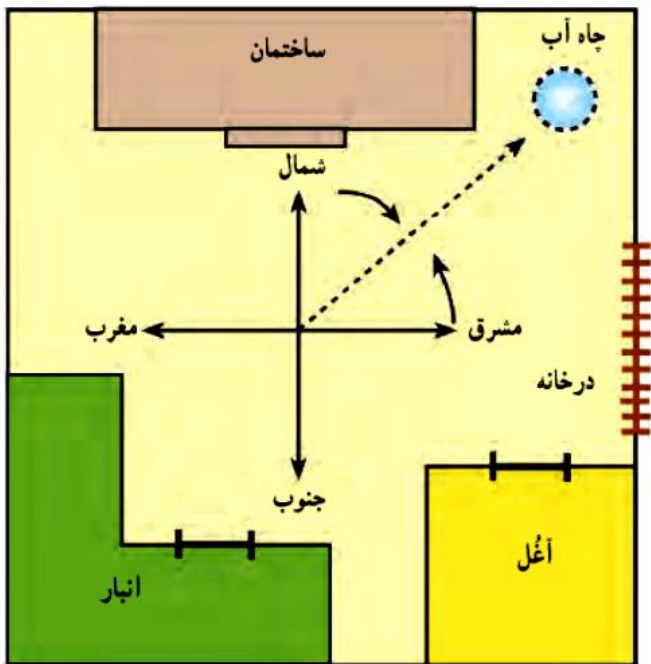

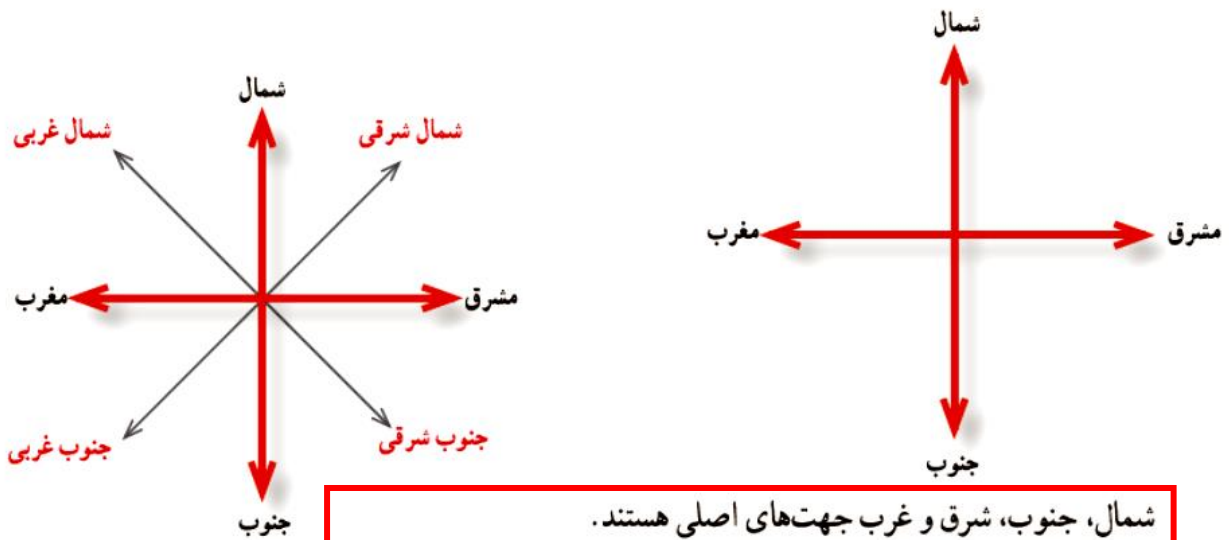
قطب‌نما

قطب‌نما وسیله‌ای است که جهت قطب شمال و جنوب زمین را نشان می‌دهد. قطب‌نما یک عقربه‌ی مغناطیسی (آهن‌ربایی) دارد که نوک رنگی آن همیشه در جهت شمال قرار می‌گیرد.

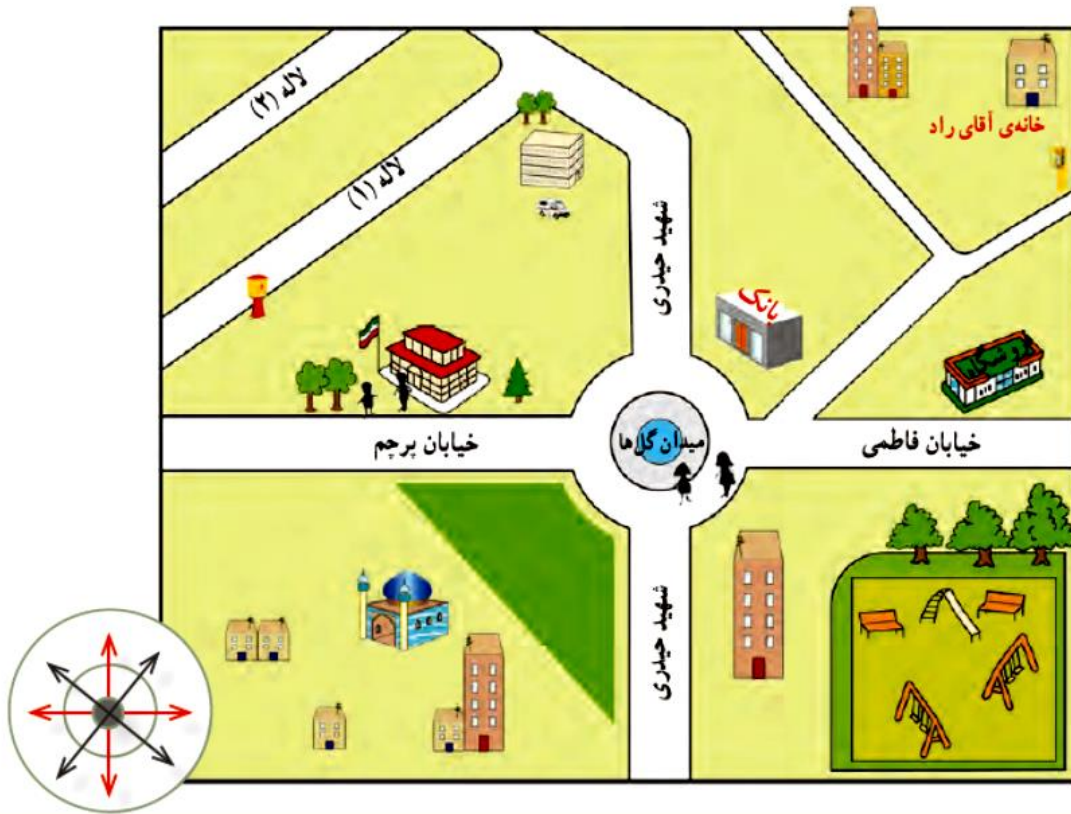
جهت‌های فرعی

همه‌ی مکان‌ها به طور دقیق در جهت‌های اصلی قرار نگرفته‌اند؛ برای مثال، در شکل روبه‌رو یک خانه‌ی روستایی را می‌بینید که در آن چاه آب بین شمال و شرق - یعنی در جهت شمال شرقی - قرار دارد. به این جهت، جهت فرعی می‌گویند. اکنون بگویید آغل گوسفندان در کدام جهت قرار دارد. جنوب شرقی

شمال، جنوب، شرق و غرب جهت‌های اصلی هستند.
شمال شرقی، شمال غربی، جنوب شرقی و جنوب غربی جهت‌های فرعی هستند.

مطالعات صفحه به صفحه؛ طراح: سمیرا ابوالقاسمی

فعالیت

- ۱- الف) میلاد و دوستش در مدرسه‌اند، آنها می‌خواهند به فروشگاه بروند و خرید کنند. به طرف کدام خیابان و کدام جهت باید حرکت کنند؟ ب) مریم می‌خواهد با مادرش به پارک برود. پارک در کدام جهت میدان قرار دارد؟ پ) کدام خیابان‌ها در شرق و غرب بیمارستان قرار دارند؟ مسجد در کدام جهت میدان قرار گرفته است؟ ت) فرض کنید اکنون در مقابل بانک ایستاده‌اید و می‌خواهید به خانهی آقای راد بروید. در کدام جهت باید حرکت کنید؟
- ۲- کاربرگی شماره ۷ (جهت‌های اصلی و فرعی) را در کلاس انجام دهید.
- ۳- با راهنمایی معلم تمرین‌های نقشه‌خوانی را با استفاده از نرم افزار (لوح فشرده) همراه کتاب انجام دهید.

۱. الف) از خیابان پرچم به سمت شرق و خیابان فاطمی برود. ب) جنوب شرقی

پ) در شرق خیابان حیدری و در غرب خیابان‌های لاله ۱ و لاله ۲. مسجد در جنوب غربی است. ت) شمال شرقی

۱- با توجه به جهت‌های اصلی و فرعی، جهت هر کدام از تصویرهای زیر را بنویسید.

خانه	(شمال)
مسجد	(.....) شمال غرب
هوایما	(.....) مغرب
جاذه	(.....) جنوب غرب
مدرسه	(.....) جنوب
کوه‌ها	(.....) جنوب شرق
درختان	(.....) مشرق یا شرق
فیل	(.....) شمال شرق

۲- با توجه به شکل زیر، جاهای خالی را پر کنید.

- کشتی در جنوب گُل قرار دارد.
- بادبادک در **شمال** گُل قرار دارد.
- ساعت در **شمال شرقی** گُل قرار دارد.
- کتاب در **غرب** گُل قرار دارد.
- توپ **شمال غربی** گُل قرار دارد.
- پروانه در **جنوب غربی** گُل قرار دارد.
- در خانه‌های خالی، دو تصویر به دلخواه نقاشی کنید. سپس، جهت آنها را در جمله‌هایی مانند جمله‌های زیر بنویسید.
- **بیتاره**.. در **شمال** گُل قرار دارد.
- **پایه**... در **جنوب شرقی** گُل قرار دارد.

